

فصلنامه بین المللی قانون یار

License Number: ۷۸۸۶۴ Article Cod: Y6SH19A438 ISSN-P: ۲۵۳۸-۳۷۰۱

بررسی جایگاه حقوق زنان از منظر حقوق عمومی

در نظام حقوقی ایران و انگلستان

(تاریخ دریافت ۱۴۰۰/۰۷/۱۵، تاریخ تصویب ۱۴۰۰/۱۲/۱۸)

زینب رسولی فرد

چکیده

حقوق و آزادی های زنان یکی از مهمترین مباحث در حوزه حقوق بشر است و بر اساس نظام حقوقی و فرهنگی کشورها، زنان در جوامع مختلف از حقوق متفاوتی نسبت به یکدیگر بهره میبرند. حقوق سیاسی، اقتصادی، فرهنگی از جمله مباحث و شاخه های حقوق مهم زنان است که در جوامع مختلف متفاوت می باشد. حقوق زنان اصطلاحی است که اشاره به آزادی و حقوق زنان در تمامی سنین دارد و در پی نادیده گرفته شدن مکرر حق زنان در تاریخ این کلمه تا کنون گسترش زیادی یافته است و در جامعه رواج داشته است. ممکن است این حقوق توسط قانون یا رسوم سنتی یا اخلاقی در یک جامعه به رسمیت شناخته شوند یا نشوند. دلیل گروه بندی خاص این حقوق تحت عنوان زنان و جدا کردن آن از حقوق عام تری مثل حقوق بشر این است که بنا بر تئوری، این حقوق در بدو زاده شدن برای تمام بشر به رسمیت شناخته می شوند اما مدافعان حقوق زنان نشان می دهند که به دلایل تاریخی و فرهنگی زنان و دختران بیشتر از مردان از شمول این حقوق خارج می شوند. مبحث حقوق زنان معمولاً شامل - و نه منحصر به - این موارد می شود: تمامیت بدنی و خودمختاری، حق رای، حق کار، حق دستمزد برابر به خاطر کار برابر. حق مالکیت، حق تحصیل، حق شرکت در ارتش، حق مشارکت در قراردادهای قانونی و در نهایت حقوق سرپرستی، ازدواج و مذهبی. در این پژوهش به بررسی حقوق زنان از منظر حقوق عمومی و آزادی های اساسی که دارند پرداخته میشود و در نهایت حقوق و آزادی زنان در دو نظام حقوقی ایران و انگلستان مورد مقایسه و تطبیق قرار میگیرد. در این پژوهش دو دسته از حقوق زنان مورد مقایسه قرار میگیرد. به طور کلی حقوق زنان را میتوان به حقوق عمومی و عام و حقوق اختصاصی و خاص تقسیم نمود. حقوق عام در بین نظامهای حقوقی دنیا مشترک بوده و با

یکدیگر شباهتهای بنیادین دارند ولی نظام حقوقی خاص با یکدیگر متفاوت و مغایر بوده و دارای تفاوت‌های بنیادین می‌باشند. یکی از این حقوق خاص زنان که در کشور ایران و انگلستان کاملاً با یکدیگر از منظر حقوق عمومی مغایرت دارند، حقوق اقتصادی زنان در هر یک از نظام‌های حقوقی است. در این پژوهش علاوه بر حقوق مختلف زنان، به حقوق اقتصادی زنان که در ایران و انگلستان از منظر حقوق عمومی وجود دارد نیز به صورت اخص نگریسته میشود.

واژگان کلیدی: حقوق زنان، نظام حقوقی ایران، نظام حقوقی انگلستان، منظر حقوق عمومی

مقدمه

مطالعه نظام حقوقی زنان در اروپا و انگلستان مستلزم بررسی متون حقوقی گوناگون در منزلت زن و به ویژه اصل برابری او با مرد می‌باشد، که اسناد جهانی و نیز اسناد منطقه‌ای اروپا آن را به رسمیت شناخته‌اند. شورای اروپا، با تصویب اسنادی چون کنوانسیون اروپایی حقوق بشر نقش مهمی در جهت پیشبرد حقوق زن در کشورهای اروپایی داشته است، چرا که کشورهای عضو متعهدند اصل برابری زن و مرد را در قانون اساسی و قوانین داخلی خود بکنجانند. همچنین در کنار مطالعه طولی مزبور، مطالعه عرضی بعضی از کشورهای اروپایی شناخت ما را نسبت به نظام حقوقی زنان و تحولات مثبت آن در سال‌های اخیر کامل‌تر می‌کند. مقایسه نظام مزبور با اسلام و نظام حقوقی ایران به ما نشان می‌دهد که نه فقط هردو نظام برابری زن و مرد را به رسمیت شناخته‌اند بلکه در آنچه به حقوق و امتیازات اجتماعی، مدنی، سیاسی و اقتصادی زن مربوط می‌گردد، حقوق اسلام نشانگر نظامی انعطاف‌پذیر و پیشرفته است. یکی از مهم‌ترین حقوقی که زنان دارند، حقوق اقتصادی آنها می‌باشد که از منظر حقوق عمومی و اساسی هر کشور با یکدیگر متفاوت می‌باشد. در این پژوهش علاوه بر حقوق مختلف زنان، به حقوق اقتصادی زنان که در ایران و انگلستان از منظر حقوق عمومی وجود دارد نیز به صورت اخص نگریسته میشود. به طور کلی حقوق زنان را میتوان به حقوق عمومی و عام و حقوق اختصاصی و خاص تقسیم نمود. حقوق عام در بین نظامهای حقوقی دنیا مشترک بوده و با یکدیگر